

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 13. novembrī
(OR. en)

14512/23

COPS 542
POLMIL 301
ESPACE 84
CONOP 113
EUMC 473
EU-GNSS 20
TRANS 497
CSC 522
CSDP/PSDC 767
CFSP/PESC 1526

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Iepriekš. dok. Nr.:	ST 14509/23 COPS 512 POLMIL 284 ESPACE 77 CONOP 102 EUMC 452 EU-GNSS 18 TRANS 454 CSC 501 CFSP/PESC 1447 CSDP/PSDC 730
Temats:	Padomes secinājumi par ES kosmosa drošības un aizsardzības stratēģiju

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par ES kosmosa drošības un aizsardzības stratēģiju, kurus Padome apstiprināja savā sanāksmē, kas notika 2023. gada 13. novembrī.

**Padomes secinājumi
par ES kosmosa drošības un aizsardzības stratēģiju**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATGĀDINOT

- Stratēģisko kompasu drošībai un aizsardzībai – Eiropas Savienībai, kas aizsargā savus pilsoņus, vērtības un intereses un veicina starptautisko mieru un drošību ¹,
- Padomes 2023. gada 23. maija secinājumus par taisnīgu un ilgtspējīgu kosmosa izmantošanu ²,
- Padomes 2022. gada 10. jūnija secinājumus par ES pieeju kosmosa satiksmes pārvaldībai ³,
- Padomes 2022. gada 23. maija secinājumus par Eiropas Savienības pozīcijas kiberjautājumos izstrādi ⁴,
- Padomes 2022. gada 21. jūnija secinājumus par satvaru koordinētai ES reaģēšanai uz hibrīdkampaņām ⁵,
- Padomes 2022. gada 11. novembra secinājumus par ievirzēm attiecībā uz Eiropas ieguldījumu globālās kosmosa ekonomikas pamatprincipu izveidē ⁶,

¹ Dok. 7371/22.

² Dok. 9675/23.

³ Dok. 10071/22.

⁴ Dok. 9364/22.

⁵ Dok. 10016/22.

⁶ Dok. 12851/20.

1. ATZĪST, ka kosmosa tehnoloģijas, dati un pakalpojumi ir kļuvuši neaizstājami Eiropas sabiedrībām un ekonomikām un eiropiešu ikdienas dzīvē un ka tie ir pētniecības, tehnoloģiju attīstības un inovācijas virzītājspēks, radot darba iespējas un ekonomikas izaugsmi, palielinot Eiropas konkurētspēju, atbalstot zaļo un digitālo pārkārtošanos, aizstāvēt un aizsargājot ES un tās iedzīvotājus un uzlabojot ES noturību un drošību; tādējādi **ATKĀRTOTI APSTIPRINA** kosmosa stratēģisko iedabu un nepieciešamību kā eiropiešiem pievērstiem pašreizējām un gaidāmajām problēmām šajā jomā; **UZSVER** ES kā globālas kosmosa lielvaras apņēmību rast tūlītēju un ilgtermiņa atbildes reakciju uz šīm problēmām;

2. ATKĀRTOTI APSTIPRINA, ka kosmoss ir globāls kopresurss, ko visas valstis var brīvi izpētīt un izmantot bez jebkādas diskriminācijas, vienlīdzīgi un saskaņā ar starptautiskajām tiesībām; ATKĀRTOTI NORĀDA, ka kosmiskajai telpai ir piemērojamas starptautiskās tiesības, jo īpaši Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūti un starptautiskās humanitārās tiesības; un ATGĀDINA, ka, attiecīgi, Kosmosa līgums, citi ANO līgumi par kosmisko telpu un ANO satvarā izstrādātie vadošie principi ir stūrakmens globālai pārvaldībai kosmiskajā telpā un nodrošina būtisku satvaru kosmiskās telpas miermīlīgai izpētei un izmantošanai visu valstu labā neatkarīgi no to ekonomiskās vai zinātniskās attīstības pakāpes; tādējādi UZSVER, cik svarīgi ir darbības kosmosā veikt saskaņā ar to; MUDINA Komisiju nākt klajā ar rezultātiem, kuri gūti, analizējot juridiskos elementus un sekas, kas izriet no paziņojuma par to, ka ES piekrīt tiesībām un pienākumiem saskaņā ar attiecīgajiem Apvienoto Nāciju Organizācijas līgumiem un konvencijām par kosmisko telpu, kas tiek sagaidīts no visām lielākajām kosmosa lielvarām, un vajadzības gadījumā par šo jautājumu sagatavot priekšlikumu;

3. ATZĪMĒ, ka kosmiskā telpa ir arvien lielākā mērā pārslogota un strīdīga joma un ka noteikumos balstītā starptautiskā kārtība pēdējos gados ir bijusi arvien vairāk apdraudēta; UZSVER, ka bezatbildīga un naidīga uzvedība kosmosa operacionālajā telpā pēdējos gados ir pastiprinājusies, palielinot plašākas ietekmes risku uz Eiropas iedzīvotājiem, organizācijām, nozarēm un uzņēmumiem; ATKĀRTOTI NORĀDA uz negatīvo ietekmi, kāda ir destruktīvu tiešas pacelšanās *ASAT* (pretsatelītu) raķešu izmēģinājumiem gan attiecībā uz apdraudējumu uztveršanu, gan kosmisko atlūzu rašanos, kas var kavēt brīvu piekļuvi kosmosam; ATGĀDINA, ka Krievijas destruktīvu pretsatelītu raķešu izmēģinājumam 2021. gada novembrī, kas radīja ievērojamu daudzumu kosmisko atlūzu, un kiberuzbrukumam *ViaSat* kosmosa telekomunikāciju infrastruktūrai, kurš notika 2022. gada februārī, eskalējot Krievijas agresijas karu pret Ukrainu, bija ievērojama plašāka ietekme, parādot, ka kosmosa drošība, kosmosa drošums un kiberdrošība ir savstarpēji cieši saistīti; PASVĪTRO, ka apdraudējumi kosmosa infrastruktūrai, sistēmām un pakalpojumiem var būt neatņemama daļa no hibrīdstratēģijām, kas apvieno iebiedēšanu, destabilizāciju un ekonomiska rakstura traucējumus, un tie var radīt neparedzamas sekas plašam lietotāju lokam; UZSVER, ka šāda uzvedība ietekmē ES, tās dalībvalstu un iedzīvotāju drošību un aizsardzību;

4. ATZĪST, ka bezatbildīga un naidīga uzvedība kosmosā, tostarp mēģinājumi kosmosa infrastruktūrā, sistēmās un pakalpojumos iejaukties, ar tiem manipulēt, tos traucēt vai iznīcināt var kavēt būtiskus kosmosa pakalpojumus; UZSVER, ka tas var apdraudēt ES, tās dalībvalstu un iedzīvotāju drošumu un drošību, tās ekonomisko drošību un ietekmēt pamatpakalpojumus, tostarp pakalpojumus demokrātijas institūtu un procesu atbalstam, kā arī pakļaut riskam starptautisko drošību un stabilitāti;
5. ATGĀDINA, ka kosmos ir būtiski svarīgs ES rīcības brīvībai un autonomai lēmumu pieņemšanai drošības un aizsardzības jomā; un ATKĀRTOTI UZSVER kosmosa kā operacionālas telpas nozīmi drošībai un aizsardzībai līdztekus sauszemes, jūras, gaisa operacionālajai telpai un kibertelpai;
6. UZSVER, ka ir jāuzlabo ES kosmosa aktīvu noturība un spēja ātri atklāt un identificēt naidīgu un bezatbildīgu uzvedību un samērīgi, efektīvi un stingri reaģēt, izmantojot visus pieejamos ES rīkus, koordinācijā ar ES dalībvalstīm, ņemot vērā viņu valsts kompetenci un atbilstoši dažu dalībvalstu drošības un aizsardzības politikas īpašajām iezīmēm;

7. ATZĪST, ka ir svarīgi izstrādāt divējāda lietojuma kosmosa sistēmas un pakalpojumus, lai pēc iespējas lielākā mērā ņemtu vērā drošības un aizsardzības jomas lietotāju vajadzības, vienlaikus garantējot nepieciešamo drošības un noturības līmeni un saglabājot Savienības kosmosa programmas civilo iedabu; un ATKĀRTOTI UZSVER lejasposma kosmisko risinājumu nozīmi drošībai un aizsardzībai un nepieciešamību atbalstīt to, lai šādus risinājumus pārņemtu lietotāji; PASVĪTRO, ka tas Eiropas Savienībā palīdzētu veicināt inovāciju, stiprināt kosmosa nozares konkurētspēju un uzlabot sadarbību starp dalībvalstīm;
8. UZSVER, ka kosmosa drošības stratēģiju, doktrīnu un politikas virzienu publiskošana ir galvenais pārredzamības un uzticēšanās veicināšanas pasākums, kā to atzinusi Apvienoto Nāciju Organizācija, un ka tas palīdz precizēt ES un tās dalībvalstu nodomus un gatavību novērst apdraudējumus un reaģēt uz tiem;
9. saistībā ar minēto ATZINĪGI VĒRTĒ kopīgo paziņojumu “ES kosmosa drošības un aizsardzības stratēģija”⁷; UZSKATA, ka tas veido pamatu, kas vajadzīgs, lai pienācīgi pievērstos kosmosa stratēģiskajai iedabai; un UZSVER, ka ir jānodrošina savlaicīga darbību īstenošana, kā šajos Padomes secinājumos par to vienojušās dalībvalstis;

⁷ Dok. 7315/23.

I. MŪSU IZPRATNES UZLABOŠANA PAR KOSMISKAJIEM APDRAUDĒJUMIEM

10. AICINA Augsto pārstāvi sadarbībā ar dalībvalstīm un izmantojot to speciālās zināšanas sagatavot klasificētu ikgadēju kosmisko apdraudējumu ainu analīzi, galveno uzmanību pievēršot aktoriem, kas apdraudējumu ES rada kosmosa operacionālajā telpā; AICINA Augsto pārstāvi šo analīzi kopīgot ar ES dalībvalstīm, kā arī attiecīgajām ES ieinteresētajām personām, pamatojoties uz vajadzību pēc informācijas; MUDINA Komisiju, arī kopā ar publiskā un privātā sektora kosmosa jomas aktoriem, veicināt izpratni par kosmiskajiem apdraudējumiem, veicot savu kosmosa programmu drošības monitoringu; AICINA Eiropas Savienības apdraudējumu analīzes pārskatīšanā ikgadējo kosmisko apdraudējumu ainu analīzē ņemt vērā vienoto izlūkdatu analīzes procedūru (*SIAC*);
11. šajā nolūkā MUDINA Augstā pārstāvja vadībā stiprināt *SIAC*, kā arī dalībvalstu militāros un civilos izlūkdienestus, lai palielinātu viņu stratēģisko izpratni par kosmiskajiem apdraudējumiem un pretkosmosa aizsardzību, iekļaujot tos izlūkošanas prasībās; **ATZINĪGI VĒRTĒ** ieguldījumu, ko sniedz ES Satelītcentrs (*ES SatCen*), atbalstot *SIAC* kā ES instrumentālu autonomu spēju, kas nodrošina ģeotelpisko izlūkošanu;

II. KOSMOSA SISTĒMU UN PAKALPOJUMU NOTURĪBAS UN AIZSARDZĪBAS UZLABOŠANA EIROPAS SAVIENĪBĀ

12. UZSVER, ka ir svarīgi vēl lielākā mērā uzlabot kosmosa sistēmu un pakalpojumu, kā arī kritisko vērtības ķēžu aizsardzības un noturības līmeni ES un tās dalībvalstīs;

13. UZSVER, ka ir vajadzīgs vienots ES noturības satvars, kurā ņemtas vērā kosmosa nozares un tās industriālās bāzes īpatnības, daudzdimensionālie drošības apdraudējumi, kas ietekmē kosmosa infrastruktūras, sistēmas un pakalpojumus, un nepieciešamība izvairīties no kosmosa pakalpojumu un produktu vienotā tirgus sadrumstalošanās, vienlaikus uzlabojot ES kosmosa industrijas globālo konkurētspēju; ATZĪST Komisijas nodomu, pamatojoties uz ietekmes novērtējumu un apspriešanos ar ieinteresētajām personām, ierosināt tiesību akta priekšlikumu ("ES kosmosa akts"), kas būtu pielāgots kosmosa nozares vajadzībām un kas pievērstos galvenajiem kosmosā veikto darbību noturības, drošuma un ilgtspējas aspektiem un kas papildinātu TID 2 un Kritisko vienību noturības (*CER*) direktīvu, palīdzētu noteikt un veicināt kopīgus standartus un veicinātu atbildīgu rīcību kosmosā saskaņā ar ANO notiekošajām diskusijām; ATBALSTA ciešu apspriešanos ar dalībvalstīm un ATGĀDINA, ka ir pilnībā jāievēro viņu kompetences un prerogatīvas, tostarp, aizsargājot to valsts drošību; ATGĀDINA, ka drošības prasību definēšanā un īstenošanā ir pilnībā jāievēro proporcionalitātes princips, ņemot vērā dalībvalstu tehnoloģisko spēju specifiku; PASVĪTRO ES Kosmosa programmas aģentūras (*EUSPA*) – kā ES kosmosa programmas kosmosa drošības monitoringa struktūru – lomu, UZSVER tās būtisko lomu ES satelītsistēmu operacionālās drošības nodrošināšanā, tādējādi veicinot ES stratēģisko autonomiju, un AICINA izveidot labāku koordināciju starp *EUSPA* un valstu drošības uzraudzības centriem;

14. ATZĪST, ka ir svarīgi stiprināt izpratni par ES kosmosa industriju un tās noturību, jo īpaši tāpēc, ka komerciālie aktori, kas sniedz ieguldījumu ES un tās dalībvalstu drošībā un aizsardzībā, varētu kļūt par potenciāliem naidīgas rīcības mērķiem; un tādējādi ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas priekšlikumu ar *EUSPA* atbalstu 2024. gadā izveidot ES Kosmosa informācijas apmaiņas un analīzes centru (*ISAC*), lai veicinātu paraugprakses apmaiņu noturības pasākumu jomā, attīstītu speciālās zināšanas drošības jomā un stiprinātu ES kosmosa industrijas, tostarp jaunu komerciālo aktoru (“New Space”), noturību;
15. ATZĪST nepieciešamību vēl vairāk stiprināt ES kosmosa nozares tehnoloģisko suverenitāti un konkurētspēju, nodrošinot piegādes drošību un neierobežotu piekļuvi kosmosam relevantām kritiskām tehnoloģijām, vienlaikus saglabājot arī savstarpēji izdevīgu sadarbību ar līdzīgi domājošiem partneriem; UZSVER, cik liela nozīme ir kopīgai darba grupai starp Komisiju (ar *EUSPA* atbalstu), Eiropas Kosmosa aģentūru (EKA) un Eiropas Aizsardzības aģentūru (EAA) Augstā pārstāvja vadībā; MUDINA Komisiju “Mikroshēmu aktā” ņemt vērā ES kosmosa sistēmu vajadzības ar mērķi izstrādāt komponentus, attiecībā uz kuriem ir apzināta kritiska atkarība, un atbalstīt ES piegādes ķēdes, kas ir kritiskas ES kosmosa misijām, jo īpaši ES kosmosa programmām; ATZĪMĒ to, ka Komisija pašlaik pārskata Ārvalstu tiešo ieguldījumu izvērtēšanas regulu un to, cik tā ir relevanta attiecībā uz ārvalstu tiešo ieguldījumu izvērtēšanu gadījumā, ja ir konstatēti apdraudējumi ES un/vai dalībvalstu drošības interesēm;

16. PASVĪTRO pētniecības un inovācijas darbību nozīmi stratēģiskās atkarības mazināšanā no tādām tehnoloģijām, kas ir kritiskas pašreizējiem un turpmākiem kosmosa projektiem Eiropas Savienībā, kā arī ES kosmosa programmām, vienlaikus arī uzlabojot ES kosmosa industrijas globālo konkurētspēju; MUDINA Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm, ES industriju un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām izstrādāt ceļvedi turpmākiem pētniecības un inovācijas pasākumiem;
17. PASVĪTRO nepieciešamību paātrināt inovāciju tādās jaunās un revolucionārās tehnoloģijās kā jauna piekļuve kosmosa tehnoloģijām, apkalpošana orbītā, starpsatelītu savienojums vai šifrēšanas tehnoloģijas;

III. REAGĒŠANA UZ KOSMISKAJIEM APDRAUDĒJUMIEM

18. UZSVER, ka kosmosa drošības uzlabošana stiprinās ES un tās dalībvalstu drošību; AKCENTĒ, ka ir jāpalielina iespēja – atkarībā no tā, kāds ir konkrētais gadījums, – izmantot visus pieejamos rīkus, lai novērstu kosmiskos apdraudējumus, atturētu no tiem un vajadzības gadījumā pienācīgi reaģētu uz tiem;

19. Pamatojoties uz pieredzi, kas pēdējos gados gūta, īstenojot Padomes Lēmumu (KĀDP) 2021/698 (2021. gada 30. aprīlis)⁸, AICINA Augsto pārstāvi stiprināt arhitektūru reaģēšanai uz kosmiskajiem apdraudējumiem un izpētīt papildu atbildes pasākumus, piemēram, paziņojumus un preventīvus, stabilizējošus un sadarbības pasākumus saskaņā ar kopējo ārpolitiku un drošības politiku, tostarp – vajadzības gadījumā – ierobežojošus pasākumus; šajā nolūkā AICINA Augsto pārstāvi sadarbībā ar Komisiju, ciktāl ir runa par spēju veidošanas aspektiem, un dalībvalstis izstrādāt īpašu rīkkopu ES kopīgai reaģēšanai uz bezatbildīgu un naidīgu uzvedību kosmosa operacionālajā telpā, ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm, papildinot drošības satvarus, kuri jau ir izveidoti citās stratēģiskās telpās, un jo īpaši kiberdiplomātijas rīkkopu un hibrīdrīkkopu, un izmantojot pieredzi, kas gūta minēto rīkkopu izveidē;

⁸ Padomes Lēmums (KĀDP) 2021/698 (2021. gada 30. aprīlis) par tādu sistēmu un pakalpojumu drošību, kurus ievieš, darbina un izmanto Savienības kosmosa programmas un Savienības drošas savienojamības programmas ietvaros un kuri var ietekmēt Savienības drošību, un ar ko atceļ Lēmumu 2014/496/KĀDP, ar jaunākajiem grozījumiem, kuri izdarīti ar Padomes Lēmumu (KĀDP) 2023/598 (2023. gada 14. marts), ar ko groza Lēmumu (KĀDP) 2021/698, lai tajā iekļautu Savienības drošas savienojamības programmu.

20. ATGĀDINA, ka lēmums jebkādu kosmisko apdraudējumu attiecināt uz konkrētu trešās valsts aktoru joprojām ir dalībvalstu suverēns politisks lēmums, kura pamatā ir plašs izlūkdatu un informācijas klāsts, kā arī tehniskie pierādījumi, un tas būtu jāpieņem katrā gadījumā atsevišķi saskaņā ar starptautiskajām tiesībām par valsts atbildību; PASVĪTRO, ka ir jāstiprina informācijas apmaiņa un sadarbība starp dalībvalstīm, kā arī ar Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD), lai varētu laikus iegūt relevantu drošības informāciju un izlūkdatus, cita starpā par apdraudējumu izcelsmes noteikšanu, kad tas iespējams, un tādējādi nodrošinātu raitu, efektīvu un argumentētu reakciju uz kosmiskajiem apdraudējumiem un naidīgu rīcību kosmosa operacionālajā telpā;
21. UZSVER, ka – lai aizsargātu ES un dalībvalstu kosmosa sistēmas un pakalpojumus pret apdraudējumiem, stratēģiskie izlūkdati būtu jāpapildina ar stabilu, īstenojamu un savlaicīgu informāciju par notikumiem, kas saistīti ar drošību kosmosa operacionālajā telpā; IZCEĻ, ka šāda kosmosa operacionālās telpas apzināšanās (*SDA*) informācija ir būtiska, lai atbalstītu lēmumu, kura rezultātā tiek reaģēts uz kosmiskajiem apdraudējumiem un naidīgu rīcību; ATGĀDINA, ka *SDA* ir dalībvalstu suverēna prerogatīva un spēja, kas izriet no dažādiem avotiem, un ka šīs informācijas apmaiņa ir katras dalībvalsts suverēns un brīvprātīgs lēmums; AICINA Augsto pārstāvi, dalībvalstis, kurām ir attiecīgas spējas un aktīvi, un Komisiju attiecīgā gadījumā noteikt kārtību, kādā notiek šādas *SDA* informācijas apmaiņa un izmantošana, lai Padomē varētu norisināties uz informāciju balstīta diskusija par reakciju uz kādu konkrētu kosmisko apdraudējumu;

22. AICINA dalībvalstis attiecīgā gadījumā uzlabot civilmilitāro sadarbību kosmosa drošības un aizsardzības apmācības un mācību jomā un palielināt Eiropas kompetenci mācībās, projektēšanā, plānošanā un novērtēšanā, izmantojot dalībvalstu prasmes un spējas; izmantojot ikgadējās mācības par Padomes Lēmuma (KĀDP) 2021/698 īstenošanu un citas dalībvalstu un partneru organizētās mācības kosmosa jomā, AICINA Augsto pārstāvi izstrādāt daudzgadu plānu regulārām starpkopien un daudzlīmeņu kosmosa drošības un aizsardzības mācībām, lai testētu un izstrādātu ES reakciju uz liela mēroga kosmosa drošības incidentiem, piedaloties Padomei, Komisijai un attiecīgajām ieinteresētajām personām, piemēram, *EUSPA*, ES Militārajam štābam un ES *SatCen*, un – attiecīgā gadījumā – relevantiem privātā sektora aktoriem; AICINA Augsto pārstāvi attiecīgā gadījumā iesaistīt Padomes relevantās darba grupas, tostarp ES Militāro komiteju; UZSVER, ka šādai kosmosa mācību programmai vajadzētu būt savstarpēji saistītai ar vispārējo ES mācību politiku un būtu jāveicina tās īstenošana;

23. saskaņā ar Stratēģisko kompasu UZSVER, ka ir jāturpina investēt savstarpējā palīdzībā, kas paredzēta ES līgumos (Līguma par Eiropas Savienību 42. panta 7. punkts), saskaņā ar attiecīgajiem starptautisko tiesību principiem un ņemot vērā dažu dalībvalstu drošības un aizsardzības politikas īpatnības; UZSVER, ka uzbrukumi kosmosa operacionālajā telpā varētu būt bruņota agresija pret vienu vai vairākām dalībvalstīm to teritorijā un tādējādi ir pamats atsaukties uz Līguma par Eiropas Savienību 42. panta 7. punktu; UZSVER, ka ir svarīgi palielināt sagatavotību; AICINA Augsto pārstāvi turpināt pašreizējo darbu ar dalībvalstīm, rīkojot regulāras mācības par panta īstenošanu visās stratēģiskajās telpās, tostarp attiecībā uz tādiem ar kosmosu saistītiem incidentiem, kuri izpaužas kā bruņota agresija pret vienu vai vairākām dalībvalstīm;

IV. KOSMOSA PLAŠĀKA IZMANTOŠANA DROŠĪBAI UN AIZSARDZĪBAI

24. ATGĀDINA, ka kosmoss ir kritisks militāro misiju un operāciju veicinātājs, kā arī viena no to operacionālajām telpām līdztekus sauszemes, jūras, gaisa operacionālajai telpai un kibertelpai;

25. ATKĀRTOTI UZSVER, ka kosmosa dimensija ir pilnībā jāintegrē kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) misiju un operāciju plānošanā un īstenošanā, un šajā nolūkā AICINA Augsto pārstāvi izstrādāt koncepcijas kosmosa izmantošanai KDAP operacionālajā iesaistē pilnīgā saskanībā ar ES ilgstošo starptautisko apņemšanos stiprināt kosmiskās telpas drošību, stabilitāti, drošumu un ilgtspēju un novērst bruņošanās sacensību vai bruņotu konfliktu kosmiskajā telpā;
26. UZSVER, ka lielākajai daļai kosmosa spēju ir divējāds lietojums; ATZĪST, ka ES līmenī ir nepieciešams lietot pakalpojumus valdību vajadzībām un izmantot iespēju turpināt tos attīstīt, tostarp drošības un aizsardzības jomā, nedublējot esošās vai plānotās spējas valstu līmenī un pilnībā respektējot dalībvalstu kompetenci šajā jautājumā, vienlaikus saglabājot ES kosmosa programmu civilo kontroli un iedabu un – tajā pašā laikā – par prioritāti nosakot visu šīs DFS ES kosmosa programmu mērķu sasniegšanu;

27. AICINA Komisiju ES kosmosa programmu attīstībā apsvērt kosmosa arvien pieaugošo nozīmi drošības un aizsardzības jomā; šajā sakarā MUDINA Komisiju vēl lielākā mērā uzlabot sinerģijas starp ES kosmosa programmām, Eiropas Aizsardzības fondu un pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa”; MUDINA Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un attiecīgajām ieinteresētajām personām ņemt vērā ar kosmosu saistītās drošības un aizsardzības lietotāju vajadzības; un AICINA Komisiju jaunu ES kosmosa sistēmu un pakalpojumu projektēšanā un izstrādē un esošo sistēmu un pakalpojumu modernizēšanā ņemt vērā nepieciešamās drošības un aizsardzības vajadzības un prasības;
28. AICINA EAA apzināt dalībvalstu paustās ar kosmosu saistītās aizsardzības vajadzības un prasības; un MUDINA dalībvalstis un EAA izmantot iespēju, ko sniedz Spēju attīstības plāna pārskatīšana, lai izvirzītu augstu mērķu vērienīguma līmeni sadarbīgu kosmosa aizsardzības spēju attīstīšanai ES līmenī;

29. PASVĪTRO būtisko lomu, kāda, atbalstot ES un tās dalībvalstu autonomu lēmumu pieņemšanu, ir ES *SatCen*, kas ir autonoma Eiropas spēja nodrošināt produktus un pakalpojumus, kuri izriet no attiecīgu kosmosa aktīvu un palīgdatu izmantošanas; UZSVER, ka Stratēģiskajā kompāsā ir pausts aicinājums stiprināt ES *SatCen*, lai palielinātu ES autonomās ģeotelpiskās izlūkošanas spējas; PASVĪTRO, ka tās autonomija ir atkarīga no satelītattēlu avotu un palīgdatu daudzveidības; šajā sakarībā ATZINĪGI VĒRTĒ to, ka ir parakstīts kopīgs pamat nolīgums par piekļuvi valdību rīcībā esošiem Zemes novērošanas kosmosa datiem ES *SatCen* vajadzībām, kā arī visus attiecīgos pašreizējos un turpmākos *PESCO* projektus, piemēram, projektu “Kopīgs centrs valdību rīcībā esošajiem attēliem”;

30. ATZINĪGI VĒRTĒ gaidāmo novērtējumu tam, kādi ir iespējamie risinājumi, lai izstrādātu potenciālu jaunu ES Zemes novērošanas pakalpojumu valdības līmeņa lietotājiem, kurš papildinātu esošās un plānotās spējas, reaģētu uz apzinātajām vajadzībām un ņemtu vērā esošās iniciatīvas Eiropas Aizsardzības fonda un *PESCO* projektu ietvaros, piemēram, “EAF22 SPIDER” un “Kopīgs centrs valdību rīcībā esošajiem attēliem” (*CoHGI*); MUDINA Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm izvērtēt ilgtermiņa īstenošanas variantus, tostarp, iespējams, attiecībā uz turpmākām Zemes novērošanas spējām Eiropas Savienībā un attiecībā uz izpēti par galvenā pasūtītāja (*anchor tenancy*) lomu datu un pakalpojumu iegādē, jo īpaši ar ES *SatCen* starpniecību; ATGĀDINA, ka dalībvalstīm būtu jāuzņemas galvenā loma šāda potenciāla pakalpojuma pārvaldībā gan attiecībā uz tā noteikšanu, gan īstenošanu, un UZSVER, ka ir jāņem vērā ES *SatCen* un *EUSPA* speciālās zināšanas un papildināmība; ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas priekšlikumu palīdzēt noteikt pienācīgu pārvaldību, izmantojot “pilotizmēģinājumu”, kas 2021.–2027. gada DFS tika testēts *Copernicus* ietvaros, neskarot nevienu lēmumu par nākamo DFS, tostarp, lai nodrošinātu pienācīgu drošības līmeni un apzinātu attiecīgās tehnoloģijas; UZSVER, ka ir jārespektē programmas *Copernicus* civilā iedaba un jāsaņem tās pašreizējā datu un informācijas politika;

31. PASVĪTRO, ka ar *SDA* saistītas informācijas sniegšana ir valsts atbildība; MUDINA – ja iespējams, sadarbības ceļā, tostarp ar EAF finansiālo atbalstu, – izstrādāt papildu mērķorientētas spējas, kas vajadzīgas *SDA*, piemēram, sensorus, analīzes spējas un citas tehnoloģijas; ATZĪMĒ Komisijas priekšlikumu pilotprojektam, kuru paredzēts īstenot ciešā sadarbībā ar Augsto pārstāvi un dalībvalstīm, lai izpētītu turpmāku sinerģiju iespējas ar ES kosmisko objektu novērošanas un uzraudzības (ES *SST*) apakškomponentu; ATZINĪGI VĒRTĒ *PESCO* projektus, kas atbalsta kosmosa uzraudzības un situācijas apzināšanās spēju tīklu veidošanu starp ES dalībvalstīm (piemēram, projektu "Eiropas Militārais kosmosa uzraudzības un situācijas apzināšanās tīkls" (*EU-SSA-N*)); ATKĀRTOTI PAUŽ atbalstu ES *SST* spēju stiprināšanai;
32. UZSVER, ka noturīgi pozicionēšanas, navigācijas un laika sinhronizācijas (*PNT*) pakalpojumi, piemēram, "Galileo" publiskais regulētais pakalpojums (*PRS*), ir kritiski veicinātāji civilajiem un militārajiem aktoriem; ATZĪST, ka neierobežotas un nepārtrauktas piekļuves *PRS* nodrošināšana visā pasaulē stiprinās ES *PNT* spēju drošības un aizsardzības komponentu; IZCEĻ, ka ir svarīgi turpināt attīstīt *Galileo* kā autonomu Eiropas globālās navigācijas satelītu sistēmas standartu civilā kontrolē, lai tā būtu labi pozicionēta attiecībā pret citām satelītnavigācijas sistēmām, kuras tiek izmantotas;

33. ATZINĪGI VĒRTĒ drošu un noturīgu komunikācijas pakalpojumu izstrādi valdības līmeņa lietotājiem, izmantojot *IRIS*², un šajā sakarā MUDINA Komisiju ciešā koordinācijā ar dalībvalstīm izpētīt iespēju *IRIS*² ietvaros izstrādāt papildu pakalpojumus, tostarp drošības un aizsardzības nolūkos; ATZĪST EKA ieguldījumu, ko tā sniegusi ar savas fakultatīvās programmas starpniecību saistībā ar drošu savienojamību, un tās lomu, kā noteikts regulā, ar ko izveido Savienības drošas savienojamības programmu 2023.–2027. gadam;
34. UZSVER, ka ES un tās dalībvalstīm ir obligāti jānodrošina autonoma, uzticama, droša, aizsargāta, izmaksu ziņā lietderīga un konkurētspējīga piekļuve kosmosam, tostarp drošības un aizsardzības nolūkā, un tādēļ UZSVER, cik svarīgas ir pietiekamas palaišanas iekārtas Eiropas Savienībā, tostarp starta platformas, kas atbalsta ES un tās dalībvalstu autonomu piekļuvi kosmosam; ATBALSTA ierosināto stimulu inovatīvām, uzticamām un daudzpusīgām ES nesējraķešu sistēmām, kas varētu stiprināt ES piekļuvi kosmosam, ciešā sadarbībā ar EKA un neskarot tās darbības šajā jomā, papildinot esošās ES nesējraķetes, kas vajadzīgas, lai palaistu ES kosmosa programmas komponentus; UZSVER, ka Eiropas preferences piemērošana ir izšķiroši svarīga, lai sasniegtu Kosmosa regulas mērķus; MUDINA Komisiju izpētīt iespējamus veidus, kā savstarpēji apvienot pieprasījumu pēc Eiropas palaišanas pakalpojumiem un atbalstīt radikālas pārmaiņas nesošu inovāciju izstrādi, kas ir būtiski ES palaišanas industrijas konkurētspējai; ATGĀDINA, ka nolūkā nodrošināt uzticamu, rentablu un autonomu piekļuvi kosmosam ir jānosaka Eiropas stratēģiskais redzējums; AICINA Komisiju ierosināt visaptverošu plānu, lai nodrošinātu, ka tās institucionālās vajadzības kopā ar dalībvalstu militārajām un drošības vajadzībām turpmākajos gados tiek pilnībā apmierinātas;

35. ATGĀDINA, ka kosmosa, drošības un aizsardzības jomas jaunuzņēmumu kopdarbs veicinās jaunu un revolucionāru tehnoloģiju un ļoti inovatīvu risinājumu izstrādi drošībai un aizsardzībai un sekmēs ES kosmosa un aizsardzības industrijas vispārējo konkurētspēju un inovāciju; UZSVER, ka ir jāuzlabo sadarbība starp jaunuzņēmumiem un jau iedibinātiem nozares rīcībspēkiem, kā arī jāveicina mazo un vidējo uzņēmumu iekļautība; un AICINA pēc iespējas labāk izmantot ES līmenī pieejamos instrumentus, piemēram, *CASSINI* kosmosa uzņēmējdarbības iniciatīvu un aizsardzības inovācijas shēmu, arī “New Space”;
36. saistībā ar prasmju trūkumu visā ES kosmosa, drošības un aizsardzības jomā MUDINA attīstīt prasmes publiskajā pārvaldē, tostarp aizsardzībā un izlūkošanā, un ES rūpniecībā; ATBALSTA EAA veikto kosmosa drošības un aizsardzības izglītības un apmācības pasākumu kartēšanu, lai atbalstītu publisko pārvaldi, to vidū arī bruņotos spēkus un izlūkošanu; AICINA Eiropas Drošības un aizsardzības koledžu ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un EAA veicināt paraugprakses apmaiņu apmācības un kosmosa aizsardzības prasmju attīstības jomā; ATZINĪGI VĒRTĒ Komisijas nodomu ar *EUSPA* atbalstu attīstīt ES Kosmosa akadēmiju un plaša mēroga partnerību prasmju jomā; un MUDINA Komisiju turpināt atbalstīt reģionālās kopas un iniciatīvas, kas palīdz uzlabot prasmes kosmosa drošības un aizsardzības jomā;

V. PARTNERĪBAS ATBILDĪGAI RĪCĪBAI KOSMISKAJĀ TELPĀ

37. ATKĀRTOTI APSTIPRINA, ka globāli kopīgi atbildīgas rīcības principi palīdzētu palielināt starptautisko sadarbību kosmosa jomā, uzlabot kosmosa drošību, apņemties savstarpēji neiejaukties miermīlīgā kosmosa izpētē un izmantošanā, veicināt vienlīdzīgu piekļuvi kosmiskajai telpai un palielināt pārredzamību un uzticēšanos kosmosa darbību veikšanai; PASVĪTRO, ka noteikta valstu uzvedība kosmiskajā telpā var būt draudoša vai uztverta kā draudoša un var izraisīt nekontrolētu eskalāciju, arī pārpratumu, nepareizu interpretāciju vai nepareizu aprēķinu dēļ;

38. ATKĀRTOTI APSTIPRINA, ka – ņemot vērā daudzu kosmosa sistēmu divējādo lietojumu, pragmatiskā un tiešākā turpmākā virzība uz to, lai šobrīd uzlabotu kosmosa drošību, ir piekopt pieeju, kas ar atbildīgu uzvedību samazina kosmiskos apdraudējumus un ko atbalsta attiecīgas monitoringa spējas; PASVĪTRO, ka atbildīgas uzvedības normas, noteikumi un principi būtu jāņem vērā visā kosmosā veikto darbību diapazonā, tādējādi ievērojami palīdzot veicināt drošību kosmiskajā telpā, kā arī nodrošināt kosmiskās telpas stabilitu, drošu un ilgtspējīgu izmantošanu miermīlīgiem mērķiem; ATKĀRTOTI UZSVER, cik svarīgs ir iekļaujošs formāts un daudzu ieinteresēto personu pieeja, tostarp iesaiste ar starptautiskām organizācijām, komerciālajiem aktoriem un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, kad pievēršas tādiem apdraudējumiem, kas skar starptautisko mieru un drošību; ATKĀRTOTI APSTIPRINA, ka ES dalībvalstis ir gatavas turpināt darbu ANO aizgādībā, lai noteiktu šādas normas, noteikumus un principus, pamatojoties uz impulsu, ko devusi jaunākā Atklātā sastāva darba grupa kosmisko apdraudējumu mazināšanai ar normām, noteikumiem un atbildīgas uzvedības principiem, tostarp ANO Ģenerālās asamblejas Rezolūciju 77/41; ATKĀRTOTI NORĀDA, ka politiski saistošas apņemšanās attiecībā uz atbildīgu uzvedību neizslēdz iespēju nākotnē izmantot juridiski saistošus instrumentus, kuriem, lai tie būtu efektīvi, ir jābūt pārbaudāmiem un jāaptver visi attiecīgie apdraudējumi;

39. NOSODA destruktīvu tiešas pacelšanās pretsatelītu raķešu izmēģinājumu veikšanu kā nepārprotamu bezatbildīgas uzvedības aktu kosmiskajā telpā; ATKĀRTOTI APSTIPRINA ES dalībvalstu stingro apņemšanos neveikt destruktīvu tiešas pacelšanās pretsatelītu raķešu izmēģinājumus, ievērojot ANO Ģenerālās asamblejas Rezolūciju 77/41, un AICINA visas valstis pievienoties šai apņēmībai; ATKĀRTOTI APSTIPRINA, ka ES dalībvalstis ir gatavas strādāt kopā ar visām ANO dalībvalstīm, lai izmantotu šo impulsu un turpinātu risināt bezatbildīgas uzvedības problēmu;
40. ATKĀRTOTI APSTIPRINA ES un tās dalībvalstu apņemšanos turpināt un pastiprināt centienus, lai risinātu problēmas kosmiskajā telpā starptautiskas sadarbības un līdzdarbošanās ceļā, iesaistoties visām ANO dalībvalstīm un citām attiecīgām ieinteresētajām personām un ANO struktūrām, jo īpaši procesos, kas saistīti ar ANO Pirmo un Ceturto komiteju; APŅEMAS pastāvīgi un konstruktīvi iesaistīties visās attiecīgajās starptautiskajās organizācijās, vienlaikus uzsverot, ka kosmiskajā telpā un attiecībā uz to bez atrunām ir piemērojamas spēkā esošās starptautiskās tiesības;

41. UZSVER ieguvumus, ko sniedz kosmosa drošības jautājumu risināšana kā daļa no attiecīgajiem ES dialogiem ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām; ATZINĪGI VĒRTĒ kosmosa drošības dialogus ar līdzīgi domājošiem divpusējiem partneriem un starptautiskām organizācijām, jo īpaši ilgstošo dialogu ar ASV kā stratēģisku partneri; AICINA Augsto pārstāvi un Komisiju saskaņā ar to attiecīgajiem uzdevumiem un kompetencēm pārskatīt pašreizējos divpusējos kosmosa drošības dialogus un vajadzības gadījumā ierosināt sākt līdzīgus dialogus ar vēl citām valstīm vai attiecīgām starptautiskām organizācijām, kā arī regulāri ziņot dalībvalstīm gan par katra kosmosa drošības dialoga sagatavošanu, gan par tā rezultātiem saskaņā ar iedibināto praksi;

42. pēc tam, kad 2023. gada 10. janvārī ir pieņemta trešā kopīgā deklarācija par ES un NATO sadarbību, ATKĀRTOTI APSTIPRINA nepieciešamību vēl lielākā mērā stiprināt, padziļināt un paplašināt sadarbību ar NATO kosmosa jomā, pilnībā ievērojot saskaņotos pamatprincipus, proti, savstarpēju atvērtību un pārredzamību, savstarpīgumu un iekļautību, kā arī abu organizāciju lēmumu pieņemšanas autonomiju, un ņemot vērā nepieciešamību izvairīties no nevajadzīgas dublēšanās un saglabāt pienācīgu saskaņotību un sadarbību starp abām organizācijām; MUDINA ES un NATO personālu cieši sadarboties, lai apspriestu kosmosa drošības un aizsardzības standartus, tostarp glosāriju un definīcijas; AICINA Augsto pārstāvi un Komisiju izpētīt iespējamās jaunas sadarbības jomas kosmosa operacionālajā telpā, piemēram, kosmosa operacionālās telpas komponenta ietveršanu iekļaujošās kopīgās mācībās, vienlaikus turpinot iedibināto praksi attiecībā uz savstarpējas informēšanas pasākumiem un savstarpējiem uzaicinājumiem uz attiecīgiem pasākumiem; šajā sakarībā ATZINĪGI VĒRTĒ darbu, kas notiek, lai personāla līmenī izveidotu strukturētu ES un NATO dialogu par kosmosu;

VI. NOBEIGUMS

43. AICINA Augsto pārstāvi un Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm un saskaņā ar šiem secinājumiem īstenot kosmosa drošības un aizsardzības stratēģiju;
44. SAGAIDA pirmo kopīgo gada ziņojumu, ar kuru 2024. gadā nāks klajā Augstais pārstāvis un Komisija par panākto progresu un potenciālu turpmāku rīcību.
